

STUDIJU KVALITĀTES KOMISIJA

izveidota saskaņā ar Ministru kabineta 2018. gada 11.decembra noteikumiem Nr.795
„Studiju programmu licencēšanas noteikumi”

Nodibinājums „Akadēmiskās informācijas centrs”

juridiskā adrese Vaļņu iela 2, Rīga LV-1050

Rīgā

2026. gada 17. jūnijs

Nr. 2026/17-I

LĒMUMS

par izmaiņu izdarīšanu studiju virzienā un programmā

Studiju kvalitātes komisija (turpmāk - Kvalitātes komisija) 2026. gada 17. jūnijā ir izskatījusi **Sociālās integrācijas valsts aģentūras, izglītības iestādes reģ. Nr. 2997202532, juridiskā adrese: Dubultu prospekts 71, Jūrmala, LV-2015** (turpmāk - Aģentūra), iesniegumu par izmaiņām studiju virzienā “Tulkošana” un tam atbilstošajā īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmā “Surdotulks”, kā arī citu izmaiņu apstiprināšanas ietvaros iegūto informāciju un

konstatē:

[1] Nodibinājums “Akadēmiskās informācijas centrs” (turpmāk - Centrs) ir saņēmis Aģentūras iesniegumu Nr. 1-8/87¹ (turpmāk - Izmaiņu iesniegums), kurā lūgts izvērtēt un apstiprināt Aģentūras studiju virzienam “Tulkošana” atbilstošās īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas “Surdotulks” nosaukuma maiņu no “Surdotulks” uz “Zīmju valodas tulks”. Aģentūra norāda, ka plānotās izmaiņas paredz aizstāt terminu “surdotulks” ar terminu “zīmju valodas tulks” visos ar studiju programmu saistītajos dokumentos.

[2] Ar Kvalitātes komisijas 2024. gada 27. novembra lēmumu Aģentūras studiju virziens “Tulkošana” un tam atbilstošā īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programma “Surdotulks” (kods izglītības klasifikācijā 41227, turpmāk – Studiju programma) tika akreditēta uz diviem gadiem ar vērtējumu “viduvēji”.²

[3] Aģentūra Izmaiņu iesniegumā norāda, ka izmaiņas balstītas uz Latvijas Zinātņu akadēmijas Terminoloģijas komisijas 2025. gada 17. decembra lēmumu³. Minētajā lēmumā Latvijas Zinātņu akadēmijas Terminoloģijas komisija, izvērtējot Latvijas Nedzirdīgo savienības pārstāvju lūgumu, Labklājības ministrijas un Valsts valodas centra viedokli, ir atbalstījusi termina “surdotulks” aizstāšanu ar terminu “zīmju valodas tulks”, norādot, ka praksē profesijas nosaukums “surdotulks” vairs netiek plaši izmantots, tas nav uzskatāms par korektu no medicīniskā viedokļa, kā arī starptautiskā mērogā tiek lietots termins “sign language interpreter”, kura atbilstme latviešu valodā ir “zīmju valodas tulks”.

[4] Aģentūra papildus norāda, ka tā ir saņēmusi Valsts izglītības attīstības aģentūras vēstuli⁴, kurā, pamatojoties uz Izglītības un zinātnes ministrijas 2026. gada 18. februāra iesniegumu,

¹ Aģentūras 2026. gada 29. aprīļa iesniegums Nr. 1-8/87 “Par izmaiņām studiju virzienā “Tulkošana””

² Kvalitātes komisijas 2024. gada 27. novembra lēmums Nr. 2024/37-A “par studiju virziena un tam atbilstošās studiju programmas akreditāciju”

³ Latvijas Zinātņu akadēmijas Terminoloģijas komisijas 2025. gada 17. decembra lēmums Nr. 114 “Par termina surdotulks aizstāšanu ar terminu zīmju valodas tulks”, publicēts Latvijas Vēstnesī 2026. gada 20. janvārī, Nr. 13, OP 2026/13.6

⁴ Valsts izglītības attīstības aģentūras vēstule Nr. 1.-6.2/26/1427 “Par Izglītības un zinātnes ministrijas profesijas standartā iekļauto profesionālās kvalifikācijas prasību aktualizāciju”

norādīts, ka profesijas standartā “Tulkošana” iekļautās profesionālās kvalifikācijas prasības “Surdotulks” nosaukums tiks aktualizēts uz “Zīmju valodas tulks”. Lietā pievienots arī 2026. gada 15. aprīlī Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomē saskaņotais profesijas standarts “Tulkošana”, kurā profesionālās kvalifikācijas prasības “Surdotulks” ir aizstātas ar profesionālās kvalifikācijas prasībām “Zīmju valodas tulks”.⁵

[5] Izmaiņu iesniegumā Aģentūra norāda, ka studiju programmas nosaukuma maiņa neietekmē Studiju programmas saturu, studiju rezultātus, apjomu vai struktūru, kā arī netiek mainītas uzņemšanas prasības un kvalifikācijas iegūšanas nosacījumi. Aģentūras ieskatā veiktās izmaiņas ir terminoloģiskas (tehniskas) un izriet no profesijas standarta aktualizācijas procesa, nodrošinot Studiju programmas atbilstību aktuālajai normatīvajai un terminoloģiskajai videi.

[6] Kvalitātes komisija 2026. gada 17. jūnija sēdē, izvērtējot dokumentus par izmaiņām Virzienam atbilstošajā Studiju programmā, secina:

[6.1] MK noteikumu Nr. 793 2.2. apakšpunkts noteic, ka Kvalitātes komisija lemj par izmaiņu izdarīšanu akreditēta studiju virziena un tam atbilstošo studiju programmu akreditācijas datus izglītības programmu reģistrā, nepiesaistot ekspertu izmaiņu novērtēšanai;

[6.2] Kvalitātes komisija konstatē, ka pieteiktās izmaiņas pēc formālās pazīmes skar Studiju programmas nosaukuma un iegūstamās profesionālās kvalifikācijas nosaukuma redakciju. Tomēr konkrētajā gadījumā izmaiņas nav saistītas ar jaunas profesionālās kvalifikācijas, jauna studiju satura, cita izglītības klasifikācijas koda, citas studiju programmas īstenošanas valodas, vietas, formas, ilguma vai apjoma ieviešanu. Izmaiņu pamats ir vienīgi normatīvajā un terminoloģiskajā vidē veikta profesionālās kvalifikācijas prasību nosaukuma aktualizācija. Līdz ar to pieteiktās izmaiņas pēc būtības ir tehniskas un terminoloģiskas, nevis saturiskas izmaiņas Studiju programmas īstenošanā;

[6.3] Kvalitātes komisija ir salīdzinājusi 2023. gada 11. oktobrī saskaņoto profesijas standartu “Tulkošana” ar surdotulka profesionālās kvalifikācijas prasībām un 2026. gada 15. aprīlī saskaņoto profesijas standartu “Tulkošana” ar zīmju valodas tulka profesionālās kvalifikācijas prasībām⁶. Salīdzinājums apliecina šādu izmaiņu raksturu:

Salīdzināmais elements	2023. gada standarts	2026. gada standarts	Izmaiņu apjoms
Profesionālās kvalifikācijas nosaukums	Surdotulks	Zīmju valodas tulks	Terminoloģiska nosaukuma maiņa.
Profesijas kods	2643 15	2643 15	Nav mainīts.
Kvalifikācijas līmenis	Piektais profesionālās kvalifikācijas līmenis (5. PKL)	Piektais profesionālās kvalifikācijas līmenis (5. PKL)	Nav mainīts.
Prasības attiecībā uz iepriekš iegūto izglītību	Vidējā izglītība	Vidējā izglītība	Nav mainītas.
Darba tirgū atpazīstamas kvalifikācijas daļas,	Nav	Nav	Nav mainītas.

⁵ Profesijas standarts “Tulkošana”, “Zīmju valodas tulks” profesionālās kvalifikācijas prasības, saskaņots Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes 2026. gada 15. aprīļa sēdē, pieejams <https://registri.visc.gov.lv/profizglitiba/dokumenti/standarti/2017/PS-413.pdf>

⁶ Profesijas standarts “Tulkošana”, “Surdotulks” profesionālās kvalifikācijas prasības, saskaņots Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes 2023. gada 11. oktobra sēdē, protokols Nr. 5, pieejams <https://www.viaa.gov.lv/lv/media/39713/download>; Profesijas standarts “Tulkošana”, “Zīmju valodas tulks” profesionālās kvalifikācijas prasības, saskaņots Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes 2026. gada 15. aprīļa sēdē, pieejams <https://registri.visc.gov.lv/profizglitiba/dokumenti/standarti/2017/PS-413.pdf>

specializācijas un saistītās kvalifikācijas			
Profesionālās darbības pamatuzdevumi	Tulkošanas plānošana; tulkošanas pakalpojuma sniegšana; pozitīvu un iekļaujošu attiecību veidošana ar nedzirdīgo kopien; līdzdalība darba organizācijas ikdienas darba veikšanā; profesionālās darbības nodrošināšanas vispārējie uzdevumi.	Saglabātas tās pašas pamatuzdevumu grupas; jaunajā standartā uzdevumi papildus numurēti apakšpunktos.	Satura izmaiņas pēc būtības nav konstatējamas; veikta terminoloģijas un noformējuma precizēšana.
Profesionālās kompetences, prasmes un zināšanas	Noteiktas atbilstoši LKI 5. līmenim.	Noteiktas atbilstoši 5. LKI, aizstājot “surdotulks” ar “zīmju valodas tulks”.	Būtisks kompetenču apjoma vai līmeņa pieaugums vai samazinājums nav konstatējams.

[6.4] no minētā salīdzinājuma izriet, ka profesijas standarta aktualizācijā būtiskā izmaiņa ir profesionālās kvalifikācijas nosaukuma maiņa no “Surdotulks” uz “Zīmju valodas tulks”, kā arī teksta un noformējuma precizēšana, tostarp uzdevumu numerācijas un LKI norādes redakcijas precizēšana. Profesijas kods, kvalifikācijas līmenis, prasības iepriekšējai izglītībai, specializāciju neesamība, profesionālās darbības pamatuzdevumu grupas un profesionālās kompetences pēc būtības saglabājas. Tādēļ Kvalitātes komisija secina, ka profesijas standarta aktualizācija nerada nepieciešamību pārskatīt Studiju programmas saturu, studiju rezultātus, apjomu, struktūru vai uzņemšanas prasības;

[6.5] Augstskolu likuma 55. panta pirmā daļa noteic, ka studiju programma ietver visas profesionālās kvalifikācijas iegūšanai nepieciešamās prasības un ka studiju programmas ietvaros var izveidot apakšprogrammu, kas ir studiju programmas sastāvdaļa un atbilst konkrētai zinātnes nozarei, tautsaimniecības nozarei vai iegūstamajai profesionālajai kvalifikācijai, savukārt studiju programmas aprakstā ietver programmas mērķi, plānotos studiju rezultātus, saturu, programmas un apakšprogrammas daļas, nepieciešamos resursus un izmaksas. Konkrētajā gadījumā pieteiktās izmaiņas nemaina minētos Studiju programmas elementus, jo tiek mainīts tikai terminoloģiski aktualizētais Studiju programmas un profesionālās kvalifikācijas nosaukums;

[6.6] MK noteikumi Nr. 305 nosaka īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas obligāto saturu, tostarp studiju kursus vai moduļus, praksi, darba vidē balstītas mācības (ja attiecināms), kvalifikācijas darba izstrādi un aizstāvēšanu, kā arī to, ka studiju programmas satura un īstenošanas aprakstā studiju kursu izvēli, saturu un apjomu, tostarp prakses saturu, nosaka saskaņā ar profesionālās kvalifikācijas prasībām⁷. Tā kā aktualizētajā profesijas standartā profesionālās kvalifikācijas prasību saturs pēc būtības nav mainīts, Studiju programmas turpmāka īstenošana ar nosaukumu “Zīmju valodas tulks” un profesionālo kvalifikāciju “Zīmju valodas tulks” ir savstarpēji saskaņota ar profesionālās kvalifikācijas prasībām un nerada nepieciešamību mainīt Studiju programmas saturu vai apjomu;

[6.7] ievērojot minēto, Kvalitātes komisija secina, ka pieteiktās izmaiņas ir apstiprināmas kā tehniskas un terminoloģiskas izmaiņas akreditācijas datos, kas nodrošina Studiju programmas nosaukuma un piešķiramās profesionālās kvalifikācijas nosaukuma atbilstību aktualizētajam

⁷ Ministru kabineta 2023. gada 13. jūnija noteikumu Nr. 305 “Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu” 9., 10., 11. un 12. punkts.

profesijas standartam un Latvijas Zinātņu akadēmijas Terminoloģijas komisijas apstiprinātajai terminoloģijai. Pārējie ar Kvalitātes komisijas 2024. gada 27. novembra lēmumu Nr. 2024/37-A noteiktie Studiju programmas parametri un tajā ietvertie uzdevumi un rekomendācijas netiek grozīti.

[7] Ņemot vērā minēto, ievērojot Administratīvā procesa likuma 63. panta pirmās daļas 2. punktu un 67. pantu, Augstskolu likuma 55. panta pirmo daļu, 55.³ panta divpadsmito daļu, MK noteikumu Nr. 793 2.2. apakšpunktu un 31. punktu, Kvalitātes komisija

nolemj:

apstiprināt izmaiņas Sociālās integrācijas valsts aģentūras studiju virzienam “Tulkošana” atbilstošajā īsā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmā, mainot Studiju programmas nosaukumu no “Surdotulks” uz “Zīmju valodas tulks” un iegūstamās profesionālās kvalifikācijas nosaukumu no “surdotulka profesionālā kvalifikācija” uz “zīmju valodas tulka profesionālā kvalifikācija”.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 70. panta pirmajai un otrajai daļai, lēmums stājas spēkā termiņā, kas noteikts Paziņošanas likumā, atkarībā no lēmuma paziņošanas veida.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 79. panta pirmo daļu un MK noteikumu Nr. 793 3. punktu, lēmumu var apstrīdēt Apelācijas komisijā viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas, iesniedzot iesniegumu Centrā.

Kvalitātes komisijas priekšsēdētāja

(parakstīts elektroniski)

T. Volkova